

KIRJALLINEN KYSYMYS 177/2002 vp

Laillisten metsänhakkuiden turvaaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Televisiosta saamme aina silloin tällöin seurata näytelmää, jossa liuhupartaiset luonnonsuojelijat ovat metsänhakkuualueilla kiivenneet puihin tai sitoneet itsensä kettingeillä hakkuukoneisiin. Näin he estävät laillisen hakkuutoiminnan leimikoissa, joiden hakkaamiseen ei ole esteitä. Toiminnallaan nämä henkilöt, jotka todennäköisesti itse harvoin ovat tehneet päivääkään töitä, aiheuttavat varsin merkittäviä taloudellisia tappioita. Kaiken lisäksi heidän kanniskeluunsa pois hakkuualueelta tarvitaan kymmenkunta poliisia, joilla kokemuksen mukaan olisi tekemistä muuallakin omalla työsarallaan.

Teko voidaan ilmeisesti tuomita ainakin haitantekona viranomaisille, mutta rangaistukset ovat kovin vähäisiä, jos niitä käytetään ollen-

kaan. Sen vuoksi teot pitäisi saattaa erikoiskriminalisoinnin piiriin, jossa rangaistukset olisivat huomattavasti nykyisiä korkeammat. Tämä todennäköisesti estäisi luonnonsuojelijoita tekemästä laittomia tekoja.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus ryhtyä lainsäädäntötoimiin laillisia metsänhakkuita estävien luonnonsuojelijoiden rangaistuksia koventamalla ja tätä kautta hillitsemällä lainvastaista toimintaa?

Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 2002

Sulo Aittoniemi /alk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Sulo Aittoniemen /alk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 177/2002 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä lainsäädäntötoimiin laillisia metsänhakkuista estävien luonnonsuojelijoiden rangaistuksia koventamalla ja tätä kautta hillitsemällä lainvastaista toimintaa?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Kieltäytyessään noudattamasta poliisin toimivaltansa rajoissa antamaa kieltoa tai käskyä taikka vaikeuttaessaan virkatoimen suorittamista luonnonsuojelija voidaan tuomita tapauksesta riippuen joko rikoslain 16 luvun 3 tai 4 §:n mukaan haitanteosta virkamiehelle tai niskoittelusta poliisia vastaan. Mainituista rikoksista on seurauksena sakkoa.

Kysymyksessä tarkoitetut luonnonsuojelijoiden toimet liittyvät tavallisesti sinänsä lailliseen perustuslaissa suojattuun oikeuteen ilmaista mielipiteensä. Itse hakkuutoiminnan vaikeuttamista ei sellaisenaan ole yleensä pidettävä rikoksena. Jos töiden estämisessä käytetään väkivaltaa tai sen uhkaa, voi rikoslain 25 luvun 8 §:n pakottaminen tulla kysymykseen. Pakottamisesta voi seurata sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Ns. Koijärvi-jutussa (KKO 1983 II 159) syytetyt tuomittiin pakottamisesta, kun he olivat maansiirtotyömaalla kahlinneet itsensä kaivinkoneeseen estääkseen erään suon ojituksen. Korkein oikeus katsoi myös, ettei kansalaistottelemattomuus ollut sellainen peruste, joka olisi poistanut teon rangaistavuuden.

Milloin luonnonsuojelijat ovat toiminnallaan aiheuttaneet taloudellisia tappioita, he ovat velvolliset sen korvaamaan. Tietoisuus vahingonkorvausvelvollisuudesta on usein myös sakon uhkaa tehokkaampi keino luonnonsuojelijoiden toiminnasta aiheutuvien vahinkojen ehkäisemisessä.

Helsingissä 21 päivänä maaliskuuta 2002

Oikeusministeri Johannes Koskinen

Till riksdagens talman

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Fru talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Sulo Aittoniemi /alk undertecknade skriftliga spörsmål SS 177/2002 rd:

Avser regeringen vidta lagstiftningsåtgärder för att skärpa straffen för naturvårdare som förhindrar laglig skogsavverkning och på så sätt stävja denna lagstridiga verksamhet?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

En person som vägrar lyda ett förbud eller en befallning som polisen meddelar inom ramen för sina befogenheter eller som försvårar en tjänsteåtgärd kan, beroende på fallet, dömas enligt 16 kap. 3 eller 4 § strafflagen för hindrande av tjänsteman eller för tredska mot polis. För nämnda brott döms till böter.

De åtgärder från naturvårdarnas sida som avses i spörsmålet gäller vanligen den i och för sig lagliga och i grundlagen tryggade rätten att framföra åsikter. Att försvåra avverkningsarbetet skall i allmänhet som sådant inte anses som ett brott. Om våld eller hot om våld används för att hindra arbetet kan strafflagens 25 kap. 8 § om olaga tvång komma i fråga. För olaga tvång kan dömas till böter eller fängelse i högst två år. I det s.k. Kojjärvi-målet (HD 1983 II 159) dömdes de åtalade för olaga tvång då de på en schaktningsarbetsplats hade kedjat fast sig vid en grävskopa för att förhindra utdikningen av ett kärr. Högsta domstolen ansåg också att medborgarolydnad inte var en grund av sådan karaktär att den skulle ha uteslutit gärningens straffbarhet.

När naturvårdarna genom sin verksamhet förorsakar ekonomiska förluster är de skyldiga att ersätta dem. Vetskap om skadeståndsskyldigheten är också ofta ett effektivare sätt än risk för böter när det gäller att förhindra skador till följd av naturvårdarnas verksamhet.

Helsingfors den 21 mars 2002

Justitieminister Johannes Koskinen